

ТІ, ЯКІ УМІЛИ ЛЮБИТИ І ЗАВЖДИ БУЛИ ГОТОВІ ПРИЙТИ НА ДОПОМОГУ

(До 80-річчя від дня народження доцентів
В. М. Портного та М. М. Сухого)

В. М. МАУРЕР, кандидат сільськогосподарських наук, професор
<http://orcid.org/0000-0002-1283-7882>, e-mail: forestcrops_chair@ukr.net
Національний університет біоресурсів і природокористування України

В уяві викладачів, студентів і випускників інституту (факультету) довгий час квітучий травень асоціювався із початком заліково-екзаменаційної сесії, захистом дипломних робіт, традиційними ювілейними зустрічами випускників і святкуванням днів народження двох прекрасних педагогів із дуже люблячими та добрими душами – Володимира Миколайовича Портного і Миколи Мефодійовича Сухого, яких за їхні прекрасні людські чесноти поважали колеги, друзі та любили студенти.

Володимир Миколайович Портной, добрий за вдачею, надзвичайно м'який за характером, інтелігентний, з енциклопедичними знаннями, товариський, із відкритою душею, належав до керівників, які замість того, щоб наварити винуватця, оголосити догану, – червонів, ніяківів і казав заступникові: «Ось запросив прийти у деканат “штрафника” (студента, асистента чи доцента), а сам мушу бігти до началь-

ства у третій корпус (у ректорат, партком, профком), тому дуже прошу Вас, Вікторе Мельхіоровичу, поясніть йому, що так робити не можна...».

Особистою трагедією для нього було поставити студенту на іспиті або під

час захисту курсового проекту оцінку «задовільно». І якщо таке траплялося, то він переживав щодо цього набагато більше, ніж, подеколи, сам студент.

Народився Володимир Миколайович 28 травня 1940 р. у с. Новаки Лубенського району Полтавської області, в родині службовців. Батько, Микола Денисович, працював учителем у сільській школі, а мати, Ганна Опанасівна, завідувала сільським медичним пунктом.

У 1947 р. Володимир Миколайович розпочав навчання у сільській середній школі, десятий клас якої закінчив із золотою медаллю у 1957 р. Змалку допитливий юнак любив природу, навколишні ліси і з особливою повагою ставився до лісівників, їхнього форменого одягу і права на носіння зброї. Поряд із рідним селом у м. Лубни техніків-лісівників готував місцевий лісний технікум. Недавно думаючи, випускник школи свідомо обрав для подальшого навчання спеціальність лісівника. До честолюбних планів Володимира Миколайовича входило закінчити інститут, отримати фах лісівника і працювати в лісі або ж, як батько, стати вчителем, тільки викладати не в школі, а в Лубенському лісному технікумі. Тому після закінчення школи В. М. Портной, не вагаючись, вступив на лісогосподарський факультет Української сільськогосподарської академії, який закінчив у 1962 р. дипломованим інженером лісового господарства.

Навчання в академії Володимир Миколайович успішно поєднував із активною громадською роботою. За п'ять років він пройшов усі щаблі активіста: комсорг групи, курсу, факультету, члена, а згодом і заступника секретаря комітету комсомолу академії, зарекомендувавши себе, завдяки неабияким організаційним здібностям, високій виконавській дисципліні та патріотизму, з найкращого боку.

Успішне навчання та активна громадська позиція визначили подальшу долю випускника факультету В. М. Портного. Ректорат запропонував йому за державним розподілом залишитися в УСГА та присвятити своє життя науково-педагогічній діяльності.

Упродовж 1962–1973 рр. він працював асистентом кафедри механізації лісогосподарських робіт та лісоексплуатації, яку в той час очолював знаний далеко за межами країни професор І. М. Зима. За його наполяганням Володимир Миколайович у 1969 р. вступив до заочної аспірантури академії, навчання в якій завершив без відриву від виробництва у 1973 р.

У 1974 р. В. М. Портной захистив дисертаційну роботу на тему «Дослідження способів розкорчування лісосік під лісові культури у свіжих суборах Полісся» і здобув ступінь кандидата сільськогосподарських наук.

Уже через чотири роки Володимира Миколайовича було обрано на посаду доцента кафедри. Як педагог він вирізнявся високою лекторською майстерністю, неабиякою толерантністю і по-батьківськи теплим ставленням до студентів, незалежно від їхніх успіхів у навчанні. Своїм педагогічним талантом, успадкованим від учителя-батька, Володимир Миколайович заслужив щире повагу студентства, підлеглих, колег і керівництва закладу.

У травні 1983 р. на загальних зборах колектив обрав Володимира Миколайовича Портного деканом лісогосподарського факультету. На цій надзвичайно відповідальній посаді він працював до 1992 р.

На всіх посадах своєї трудової діяльності він проявляв дипломатичність і водночас міг постояти за інших, залишаючись при цьому по-дитячому беззахисним.

У 1998 р. В. М. Портного було обрано членом-кореспондентом Лісівничої академії наук України (ЛАНУ), а у 2000 р. – відзначено найвищою галузевою відзнакою «Відмінник лісового господарства України». За особисті звитяги перед державою Володимира Миколайовича було нагороджено орденом «Знак Пошани» та медаллю «В пам'ять 1500-річчя м. Києва».

За час роботи в університеті Володимир Миколайович опублікував понад 50 наукових, навчально-наукових і науково-методичних праць, отримав авторське свідоцтво на винахід.

В. М. Портной був надзвичайно гостинною людиною. Він любив після роботи запрошувати колег додому (жив на вул. Горького, неподалік нинішньої станції метро «Либідська») або на дачу в с. Круглик, де погостювало у нього багато друзів.

Люблячими супутниками життя Володимира Миколайовича були

його дружина Лідія Василівна, син Олександр та донька Інга.

Ще однією любов'ю Володимира Миколайовича була поезія. Особливо до душі йому були рубаї Омара Хайяма, вірші Максима Рильського, Расула Гамзатова, Євгенія Євтушенка та Ліни Костенко, які він залюбки декламував своїм друзям і колегам у часи відпочинку.

Хвороби та окремі негаразди останніх років життя не зламали В. М. Портного. До останнього подиху він любив тих, хто поруч, прощав своїх кривдників, дарував людям добро і тепло своєї душі.

Епіграфом до прожитого ним життя є рядки вірша одного з його улюблених поетів М. Т. Рильського:

*Гей, поля жовтіють і синіє небо,
Плугатар у полі ледве маячить...
Поцілуй востаннє, обніми востаннє.
Вміє розставатись той,
хто вмів любить...*

**Декан факультету В. М. Портной у колі своїх учителів:
ліворуч – доцент П. І. Герасименко, професор Т. Т. Малюгін; праворуч –
доцент Г. О. Порицький, доцент В. С. Наконечний, професор А. В. Цилпориц**

Не стало Володимира Миколайовича 4 грудня 2007 р. Похований на цвинтарі селища Пирогове Київської області, на якому щорічно 28 травня збираються разом із його рідними друзі, колеги та учні, щоб згадати добрим словом дуже світлу людину, яка вміла любити і віддавати себе людям.

Микола Мефодійович Сухий народився 22 травня 1940 р. в селі Малі Крушлинці на Вінниччині. Його мати, Акуліна Назарівна Суха, у лихоліття війни втратила чоловіка Мефодія Максимовича і сама підняла на ноги та виховала трьох дітей.

У 1947 р. Микола Мефодійович був зарахований до Малокрушлинецької сільської школи, після закінчення 11 класів якої в 1958 р. вступив до Вінницького агролісомеліоративного технікуму. Під час навчання, після досягнення 19-річного віку, був призваний на дійсну строкову службу до лав збройних сил СРСР, яку проходив упродовж 1959–1961 рр. у танковій частині білоруського військового округу.

Після демобілізації та завершення з відзнакою навчання у технікумі М. М. Сухий за державним направленням протягом року працював майстром лісових культур дистанції захисних лісонасаджень в Оренбурзькій області.

У 1962 р. Микола Мефодійович успішно склав вступні іспити і був зарахований на перший курс лісгосподарського факультету УСГА. Юнака, вже з неабияким життєвим досвідом, призначили старостою академічної групи, обов'язки якого М. М. Сухий виконував старанно і з великою відповідальністю як перед своїми однокурсниками, так і керівництвом факультету. Небагатослівний і не за роками врівноважений студент мав незаперечний авторитет і заслужену повагу як поміж товаришів по нав-

чанню, так і серед професорсько-викладацького складу.

Навчання на лісгосподарському факультеті Микола Мефодійович завершив у 1967 р. відмінним захистом дипломної роботи, що дало йому змогу отримати диплом з відзнакою, а разом із ним кваліфікацію інженера лісового господарства та направлення на роботу до Українського лісовпорядного підприємства.

Від лютого 1968 р. М. М. Сухий працював за направленням техніком-таксатором, а з травня – інженером-таксатором Українського лісовпорядного підприємства. У свій перший польовий період виконував ґрунтово-лісотипологічне обстеження у Кушницькому лісокомбінаті на теренах Закарпатської області, де і звела мене доля з цією прекрасною, дуже доброю за вдачею і трудолюбивою людиною. Мене, практиканта зі Сторожинецького лісового технікуму, керівництво лісокомбінату відрядило на допомогу Миколі Мефо-

дійовичу для проведення ґрунтових розкопок і відбирання зразків ґрунту. У суворих гірських умовах набагато швидше пізнаєш один одного. За місяць спілкування з ним я пройнявся щирою повагою і вдячністю до великої за зростом, потужної за силою людини, яка вирізнялася дружнім і товариським ставленням керівника до свого підлеглого – учня технікуму та щомиті була готова прийти на допомогу.

З грудня 1968 р. М. М. Сухий почав працювати асистентом кафедри лісовпорядкування та геодезії УСГА. Упродовж 1974–1977 рр. М. М. Сухий роботу на кафедрі поєднував із навчанням у аспірантурі. Його науковим керівником був відомий учений, доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри лісової та гідротехнічної меліорації В. О. Бодров.

До вагомих внесків Миколи Мефодійовича у розвиток лісівничої науки необхідно віднести опрацьовані ним нормативи з обліку та використання недеревної сировини, які пізніше увійшли до капітальної, добре знаної не лише в Україні наукової праці – «Нормативно-довідкові матеріали для таксації лісів України та Молдови».

У 1988 р., вже під керівництвом доктора біологічних наук, професора кафедри лісових культур М. І. Гордієнка Микола Мефодійович Сухий захистив дисертацію на тему «Вплив позахисних лісових смуг різної ажурності на швидкість вітру та запаси вологи зрошувальних земель південного степу УРСР» і здобув науковий ступінь кандидата сільськогосподарських наук.

У 1991 р. ВАК СРСР надала Миколі Мефодійовичу вчене звання доцента, а у жовтні 1993 р. він за конкурсом був обраний на посаду завідувача кафедри лісовпорядкування та геодезії.

Однокурсники та колеги згадують Миколу Мефодійовича як старанну, порядну, працюовиту, відповідальну та дуже спокійну і скромну людину. За своєю людяністю, вдачаю та працездатністю він належав до людей, які значно більше віддають тим, хто їх оточують, ніж отримують від життя. Таким щирим, простим і відвертим він залишався і на посаді доцента, і коли був завідувачем кафедри, і у пам'яті всіх, хто його знав.

Микола Мефодійович Сухий трагічно загинув 28 травня 1998 р. Похований на цвинтарі у рідному селі Малі Крушлинці на Вінниччині.

Разом із ним життям ішли вірна дружина Євдокія Миколаївна Пастушок та син Андрій, який важко переживав втрату батька і невдовзі після його смерті помер.

І Володимир Миколайович, і Микола Мефодійович своїм яскраво прожитим життям, подарованим душевним теплом і ставленням до людей, умінням непомітно творити добро, допомагати нужденним за покликом серця, не чекаючи вдячності або зиску, показали: щоб так жити, не треба додаткових прав, високих посад, наказів і прохань. Просто треба мати добре і любляче серце та пам'ятати, що є мільйон можливостей залишити після себе яскравий слід, який час не зітре... Тому світла пам'ять про них житиме у віках.